

Рівненський державний
гуманітарний університет

Студентський дайджест

Збірник наукових матеріалів
здобувачів вищої освіти

№ 7
2023

**Рівненський державний гуманітарний університет
Психолого-природничий факультет**

Студентський дайджест

збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти

Випуск 7

Рівне, 2023

Роль конфліктів у становленні особистості у підлітковому віці насправді досить значна. І, як і у будь-якому іншому віковому етапі, виникнення конфліктних ситуацій може мати як позитивні, так і негативні наслідки. О. А. Резнікова та О. В. Солодка вважають, що лише долаючи конфліктну ситуацію та розв'язуючи протиріччя, індивід піднімається на вищий щабель свого особистісного розвитку. У цьому головна перевага конфліктів [9, с. 169].

Висновки. Таким чином, в психологічних дослідженнях, присвячених проблемам підлітків, відзначається перехідний, кризовий характер даного етапу розвитку особистості. Суперечливість позиції підлітка призводить до загострення його конфліктів з оточуючими. Провідними для даного віку є три чинники формування конфліктної поведінки. До них відносяться стиль сімейного виховання, становище в групі однолітків і особистісні особливості підлітка.

Список використаних джерел

1. Апішева А. Ш. Проблема конфліктних стосунків сучасних підлітків та юнаків з батьками. *Вісник НТУУ «КПІ». Філософія. Психологія. Педагогіка : збірник наукових праць*. 2012. № 2 (35). С. 117-125.
2. Бедлінський О. І. Проблема періодизації підліткового віку в сучасному суспільстві. *Практична психологія та соціальна робота*. 2011. № 2. С. 49-54.
3. Бісембаєва А. К. Основи шкільної медіації : навч. посіб. Казахстан. Костанай : КДПІ, 2017. 152 с. (рос. мовою).
4. Божович Л. І. особистість і її формування у дитячому віці. Санкт-Петербург : Пітер, 2008. 400 с. (рос. мовою).
5. Виготський Л. С. Педологія підлітка. Москва : Педагогіка, 1929-1931. 224 с. (рос. мовою).
6. Дмитріюк Н. С. Я-Концепція як реконструкція прояву конфліктної поведінки підлітка. *Витоки педагогічної майстерності*. 2011. № 7. С. 316-326.
7. Михайлишин У. Б. Вплив самооцінки на конфліктну поведінку підлітків. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Психологія*, 2022. № 3. С. 86-92.
8. Особливості конфліктної поведінки в підлітковому віці. URL : <https://vinps.vn.ua/?p=1554> (дата звернення: 15.01.2023).
9. Резнікова О. А., Солодка О. В. Психологічні особливості поведінки підлітків у конфліктних ситуаціях. *Теорія і практика сучасної психології*. 2018. № 2. С. 168-172. URL: http://www.tpsp-journal.kpu.zp.ua/archive/2_2018/34.pdf
10. Чайковська О. М. Психологія підліткової конфліктності : навч. посіб. Кам'янець-Подільський : Медобори-2006, 2016. 126 с.
11. Яновська Т. А. Психологічні особливості прояву конфліктної поведінки підлітків із різним рівнем самооцінки. *Психологія і особистість*. 2016. № 1 (9). С. 3-108.

УДК 159.942 – 057.87

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЕМОЦІЙНОЇ СТІЙКОСТІ СТУДЕНТІВ У ПЕРІОД КРИЗИ

Климчук Ілона, здобувачка ОС «магістр»
спеціальності 053 «Психологія», I курс, РДГУ

Науковий керівник: Кулакова Л. М., кандидат психологічних наук, доцент

Постановка проблеми. У сучасній психології проблема емоційної сфери особистості належить до найскладніших та найактуальніших. Сьогодні досліджувана характеристика особистості стає предметом серйозних теоретичних обговорень. Військова агресія та стрімкі, неоднозначні соціально-економічні, політичні перетворення, що відбуваються останнім часом в Україні, зумовлюють зростання вимог до особистості й поведінки студентської молоді. Адже саме цей віковий період характеризується формуванням професійних інтересів,

Випуск 7, 2023. Збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти

цінностей, навичок, і, водночас, різноманітністю емоційних переживань. Емоційна стійкість є одним із найважливіших чинників забезпечення можливості досягнення високих результатів у навчальній, спортивній та професійній сферах. Мова йде не тільки про вміння адаптуватися до складних емоціогенних ситуацій, а, перш за все, про здатність протистояти їх стресогенному характеру з метою ефективного виконання поставленого завдання.

Мета дослідження – проаналізувати психологічні особливості емоційної стійкості студентів у період кризи.

Виклад основного матеріалу. Емоційна стійкість вважається одним із найважливіших чинників життєдіяльності людини, а також детермінантою забезпечення ефективності її професійної або навчальної діяльності. Термін «емоційна стійкість» розглядається на перехресті двох понять психології - «емоції» та «воля». Емоційну стійкість розглядають як прояв волі, підкреслюючи, що вона зумовлює здатність людини регулювати власні емоції і долати стан підвищеного емоційного збудження при виконанні складної діяльності. П. Б. Зільберман визначив емоційну стійкість як інтегральну особливість особистості (психіки), що характеризується такою взаємодією емоційних, вольових, інтелектуальних, мотиваційних компонентів психічної діяльності, яка забезпечує оптимальне успішне досягнення мети діяльності в складних емотивних ситуаціях [1].

Емоційну стійкість трактують також як особливість темпераменту людини, що дозволяє їй надійно виконувати цільові завдання діяльності за рахунок оптимального використання резервів нервово-психічної емоційної енергії [5, с. 82]. Емоційну стійкість розглядають і як властивість особистості, детерміновану динамічними і змістовними характеристиками емоційних процесів [6, с. 63].

Феномен емоційної стійкості людини, що включає, зокрема, вміння регулювати власні емоції і адекватно реагувати на емоції інших людей, на сучасному етапі розвитку психологічної науки набуває значущості не тільки як передумови успішності навчальної, професійної та інших видів діяльності людини, але й як важливі чинники та показники суб'єктного розвитку особистості, її психологічного благополуччя та психічного здоров'я.

Проблема емоційної стійкості досліджувалася в трьох напрямках: результативному, органічному, та особистісному (Виготський Л. С., Рубінштейн С. Л., Бучек Л. І.). Результативний забезпечує продуктивність реалізації діяльності стосовно напружених ситуацій. Органічний охоплює область психосоматики та вивчає органічні захворювання емоціогенного характеру. Особистісний зосереджується на впливовості соціально-особистісних наслідків емоцій на соматичну та діяльність, що призводить до нервових зривів і заважає задоволенню основних життєвих потреб. За основу дослідники беруть характеристики самої діяльності: успішність, стабільність, результативність. У зв'язку з цим емоційна стійкість розглядається як властивість особистості, що сприяє успішному здійсненню діяльності в напружених та емоційних ситуаціях [2, с. 122].

Структурний компонент емоційної стійкості діагностується як інтелектуальна лабільність, як включення спеціальних психологічних механізмів. Суть їх у тому, що коли людина опиняється в складній емоціогенній ситуації, однією з перших ланок у психологічних механізмах інтелектуального компонента спрацьовує механізм когнітивної оцінки, на підставі якого здійснюються аналіз інформації й вибір прийняття оптимального рішення з метою виконання поставленого завдання.

Емоційна стійкість тісно пов'язана і з мотиваційною сферою особистості й може бути представлена емоційним збудженням і особистісною тривожністю. З метою посилення інформації про емоційну стійкість діагностується ситуативна тривога. Під дією тих чи інших стрес-факторів дається довільна когнітивна оцінка. У випадку когнітивної оцінки ситуації як небезпечної (адекватність оцінки ситуації залежить від такої властивості особистості, як тривожність) виникає стан тривоги, поведінкові реакції, включені в стан тривоги, дають змогу максимально мінімізувати несприятливий вплив стрес-факторів [3, с. 38].

Крім того, не існує «загальної» емоційної стійкості. При різних емоціогенних факторах ця стійкість буде різною. Вияв емоцій в людей індивідуальний, у зв'язку із чим говорять про таку особистісну характеристику, як експресивність. Чим більше виражає

людина свої емоції через міміку, жести, голос, рухові реакції, тим більше в неї виражена експресивність. Експресивність є інтегральною функцією двох додатків: ступеня вираження (сили) емоцій і контролю людини за їхнім виявом.

Володіти емоційною стійкістю в студентській та професійній діяльності - це значить, в умовах постійних змін умов діяльності швидко орієнтуватися, знаходити оптимальне рішення в складних нестандартних ситуаціях і зберігати при цьому витримку і самоконтроль [4].

Стійкість до негативних емоцій, здатність до емоційної саморегуляції, сформованість умінь щодо подолання негативних та деструктивних психоемоційних станів займає важливе місце серед вмінь необхідних для студентів.

Важливим аспектом вивчення емоційної стійкості є з'ясування змісту і рівня виявлення емоцій і почуттів у складних умовах життєдіяльності. Висловлюються припущення, обґрунтовані теоретично і підтверджені експериментально, що в процесі пристосування людини до складних ситуацій відбувається якісна трансформація у взаємодії характеристик стану людини і рис особистості, причому пристосування до складних умов діяльності є творчим процесом, який сприяє через зміни станів людини формуванню нових інтегративних якостей особистості, що підвищують адаптивність і стресостійкість людини до екстремальних умов діяльності. У процесі неодноразово повторюваних зусиль пристосування до умов діяльності, що змінюються, у людини поступово формуються і стають стійкими не тільки певні засоби саморегуляції стану і поведінки, які реалізуються як мимовільно, неусвідомлено, так і довільно, цілеспрямовано, але й змінюються деякі психодинамічні характеристики, що призводить до формування нових інтегративних якостей особистості. Недарма саме загальну здатність до усвідомленої саморегуляції поведінки сучасні дослідники у галузі психології особистості визначають як основу суб'єктного розвитку людини [8, с. 174-175].

Донедавна феномен емоційної стійкості вивчався, переважно, у зв'язку із завданнями прогнозування ефективності професійної, навчальної або спортивної діяльності в стресогенних умовах. Зараз емоційну стійкість вважають однією з найважливіших детермінант успішності життєдіяльності людини в цілому, складовою частиною «емоційного інтелекту» (або емоційної розумності) людини, що забезпечує, зокрема, підтримування нею доброзичливих стосунків з оточуючими [6, с. 88].

Дослідження в напрямку підвищення емоційної стійкості шляхом формування у суб'єкта адекватного рівня домагань, які засновані на правильному виборі цілей діяльності й координації відповідних програм для здійснення цих цілей, проводилися К. Левіним і його школою (К. Левін, Т. Дембо, Л. Фестінгер) [7, с. 456]. Багато дослідників вважають, що рівень емоційної стійкості підвищується при дотриманні основних психогігієнічних правил, таких як: оптимальна організація режиму праці й відпочинку; систематичні заняття фізичною культурою й спортом; періодична зміна видів діяльності, що припускає переключення з інтелектуальної роботи на фізичну працю [9].

Останні роки були відзначені появою психологічних досліджень, які мали на меті дослідити стресозахисний та адаптаційний потенціал емоційної стійкості. Актуальним стало і дослідження категоріальної бази феномена. Можна спостерігати різноманітність термінології, яка використовується для визначення феномена, найбільш поширеною назвою якого вважається «емоційна стійкість».

Емоційну стійкість розглядають як прояв волі: вона зумовлює здатність людини регулювати власні емоції і долати стан підвищеного емоційного збудження при виконанні складної діяльності. Вона може формуватися в процесі життєдіяльності й придбання певного досвіду як пристосування емоційної сфери індивідуума до навколишніх умов і діючих на нього факторів. Найчастіше таке формування відбувається на неусвідомлюваному рівні [3, с. 57].

В. Смітсон визначає емоційну стабільність як процес, у якому особистість постійно прагне до все більшого відчуття емоційного здоров'я як інтропсихічно, так інтроперсонально. Емоційна стабільність дає змогу виробити цілісний і збалансований

спосіб сприйняття життєвих проблем. Ця організаційна спроможність і структуроване сприйняття допомагає розвинути орієнтоване на реальність мислення, судження та здатність оцінювати. Людина розвиває почуття, сприйняття й відносини, які допомагають зрозуміти реалії життя, а також умови й обставини, які створюють у житті нещасні ситуації [2].

Гостро проблема емоційної стійкості/емоційної нестійкості стоїть у підлітковий і молодіжний період розвитку особистості. Юність є перехідним до дорослості періодом і характеризується підвищеною емоційністю й пониженою емоційною стійкістю. Він пов'язаний із психологічними труднощами дорослішання, протиріччями між рівнем бажань та образом «Я», оскільки в цей період відбувається інтенсивне становлення особистості студента та формування її стійких властивостей. Саме в період студентства емоційна стійкість набуває характеристик інтегральної властивості особистості, тому що закінчують формуватися її основні компоненти – мотиваційний, вольовий, когнітивний тощо. Студентський вік є часом, коли найбільш ефективно молода людина отримує ази професійної підготовки, набуває необхідних знань, умінь і навичок, що дає вести мову про активний розвиток. Однак, сучасній українській студентській молоді довелося зустрітися із стресогенними реаліями військової агресії на території нашої держави.

Історичний досвід вчить нас, що війна чинить суттєвий вплив на психологічний та емоційний стан людини і несе за собою довготривалі наслідки для психіки. Психологічний стан студентів під час війни непростий. Адже всі переймаються долею України, та все ж студенти мають знаходити час і на навчальну діяльність. Однак життя продовжується, продовжується освітній процес. Мабуть, найголовніше під час війни – це стабільний психологічний стан, емоційна стійкість без якої життя та навчання в кризових умовах не можуть бути успішними.

Сьогодні ставить перед нами мету дбати про своє психологічне здоров'я, щоб протистояти викликам війни. Ми всі переживаємо емоційне напруження, стрес, наслідками якого на психічному рівні можуть бути порушення концентрації уваги, пам'яті, логіки і швидкості мислення, критичного сприйняття ситуації та своїх дій.

Важливу роль у кризовий період відіграє емоційна стійкість, яка зменшує негативні емоційні впливи, напруження, стрес, дає змогу або їх повністю уникнути, або швидко з ними впоратися. Людина з емоційною стійкістю може успішно здійснювати професійну діяльність у складних, незвичних або напружених умовах. Емоційна стійкість в умовах напруженої діяльності опосередковується цілісним процесом саморегуляції за умов єдності когнітивних і фізіологічних проявів. Тому важливим є дослідження сформованості емоційної стійкості студентів, оскільки юнацький вік є найбільш сензитивним періодом для формування емоційної стійкості як інтегральної властивості особистості.

Висновки. Отже, пізнання емоційної сфери людини, не дивлячись на свою тривалу історію, має ще багато невирішених завдань. Це пов'язано з тим, що емоції, будучи самостійним явищем психіки, дуже тісно переплітаються з іншими її проявами. Інтегруючись з пізнавальними процесами і особистісними якостями, вони утворюють єдність інтелектуального, креативного та емоційного. Результатом таких утворень є виникнення, функціонування і закріплення великої кількості особистісних якостей як стійких утворень у поведінці і діяльності.

При аналізі поглядів закордонних та вітчизняних авторів на емоційну стійкість є як розбіжності, так і відповідності. І ті й інші в характеристиках емоційної стійкості акцентують на здатності контролювати емоційні реакції, що проявляється в самоконтролі, терплячості.

У сучасних умовах військового стану проблема формування емоційної стійкості набуває особливої гостроти й актуальності. З одного боку, військові дії, в які станом на теперішній час занурена уся територія України, мають колосальний стресогенний і емоційний потенціал, що пов'язаний як з погіршенням умов життєдіяльності, негативними змінами звичного укладу життя, так і з усвідомленням постійної загрози та небезпеки для життя і здоров'я (як свого, так і найближчого оточення). Все це зумовлює необхідність прийняття неординарних рішень, готовність докладати неабиякі зусилля, щоб мінімізувати

загрозу, виклик, втрату або збитки, що можливо тільки за умови збереження тверезої оцінки ситуації, емоційної стійкості, а також самоконтролю.

Але бойові дії не звільняють населення від повсякденних обов'язків та завдань (професійних, виробничих, навчальних та ін.), що мають виконуватись не тільки якісно, але і з посиленою мобілізацією усіх наявних у людини ресурсів. Не виключенням є і здобувачі вищої освіти, які не дивлячись на вируючий військовий конфлікт, мають не зупинятись у здійсненні навчально-пізнавальної діяльності, що у теперішніх умовах вимагає високого рівня сформованості емоційної та стресової стійкості. Необхідно особливо підкреслити, що держава покладає великі надії на майбутніх фахівців з вищою освітою у дискурсі швидкого відновлення мирного життя після закінчення війни.

Список використаних джерел

1. Аршава І. Ф. Емоційна стійкість людини та її діагностика: монографія. Дніпропетровськ : Вид-во ДНУ, 2006. 336 с.
2. Дьоміна Г. А. Розвиток емоційної стійкості майбутнього практичного психолога. Репозитарій Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. 2013. URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/13193>
3. Занюк С. С. Психологія мотивації та емоцій: навч. посібник для студентів гуманіт. факультетів ВНЗ. Луцьк : Ред. вид. відд. Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 1997. 180 с.
4. Загальна психологія: підручник / за ред. С. Д. Максименка. 2-ге вид., переробл. і доп. Вінниця : Нова Книга, 2004. 704 с.
5. Кириленко Т. С. Психологія: емоційна сфера особистості : навч. посібник. Київ : Либідь, 2007. 256 с.
6. Носенко Е. Л., Фаршова І. Ф., Кутовий К. П. Форми відображеної оцінки емоційної стійкості та емоційної розумності людини: монографія. Дніпропетровськ : Вид-во «Інновація», 2011. 178 с.
7. Пилипенко К. В. Психологічні особливості емоційної стійкості як чинника оптимального розв'язання професійних задач практичної психології. *Проблеми загальної та педагогічної психології* : зб. наук. праць Інституту психології ім. Г. С. Костюка АПН України. 2008. Т. 10. Ч. 5. С. 456-464.
8. Шейко А. Психологічна стійкість юнацтва у критичній ситуації. *Український науковий журнал «Освіта регіону»*. № 3. 2013. С. 173-175.
9. Якимчук Б. А., Якимчук І. П. Формування емоційної стійкості як професійно важливої якості майбутнього практичного психолога. *Психологічний журнал*. 2020. № 4. URL: <http://psyj.udpu.edu.ua/article/view/207887>

УДК 159.96-053.6

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ПРИЧИНИ ПОШИРЕННЯ АЛКОГОЛІЗМУ В СЕРЕДОВИЩІ ПІДЛІТКІВ

Ковальчук Олена, Аладько Тетяна, Ковальчук Софія,
здобувачки ОС «бакалавр»

спеціальності 053 «Психологія» (Практична психологія), 2 курс, РДГУ
Науковий керівник: Луцик Г.О., викладач

Актуальність проблеми. Процес соціалізації сучасного підлітка відбувається за умов соціальної кризи, руйнації старих стереотипів поведінки, переосмислення нормативних і ціннісних орієнтацій минулого. Кризове суспільство негативно впливає не лише на особистісний розвиток підлітків, але й руйнує систему цінностей та моральних орієнтирів молоді. Українське суспільство зіткнулося з проблемою стрімкого поширення алкогольної залежності у середовищі сучасної молоді.

Проблема алкогольної залежності підлітків посідає особливе місце у психолого-педагогічних дослідженнях, що зумовлено великим діапазоном вираженості поведінкових

ЗМІСТ

Артемук О. Вплив стресу на самопочуття людини та її життєдіяльність	3
Баранович І. Вікові особливості прояву страхів у дітей молодшого шкільного віку...	5
Басалига Т. Посттравматичний стресовий розлад у учасників збройних конфліктів...	7
Болюх Н. Вплив емоцій на психічне здоров'я особистості.....	10
Боровець А. Проблема розвитку особистості в молодшому шкільному віці.....	13
Боса-Мірявець М. Психологічна готовність майбутніх педагогів до професійної діяльності.....	16
Босий-Мірявець В. Комунікативна культура педагога: психологічний вимір.....	20
Бугайчук І. Психокорекція нейрофізіологічних зв'язків у дітей з особливими освітніми потребами.....	23
Гавін Б. Особливості прояву психологічного стресу у людини.....	25
Гонтаренко В. Механізми психологічного захисту дітей.....	28
Гончарук А. Психологічні особливості спілкування у підлітковому віці.....	30
Горбатюк О. Методичні аспекти профілактики девіантної поведінки підлітків	33
Гудовсек С., Павелків Р. Сутність поняття «безпека життєдіяльності» з точки зору психологічної науки.....	34
Дем'янюк В. Психологічний зміст емпатії в контексті морального розвитку молодшого школяра.....	37
Дивульська К., Юрчук О. Особливості роботи психолога у школі в умовах воєнного стану.....	40
Єфімова М. Психологічні особливості дітей вимушених переселенців.....	42
Загородський Д. Психологічні чинники прояву любові у подружніх парах.....	44
Каверіна Б. Особливості конфліктної поведінки у підлітковому віці.....	47
Климчук І. Психологічні особливості емоційної стійкості студентів у період кризи...	52
Ковальчук О., Аладько Т., Ковальчук С. Соціально-психологічні причини поширення алкоголізму в середовищі підлітків.....	55
Ковальчук О., Назарець Л. Особливості дистанційного навчання в системі вищої освіти: недоліки та переваги.....	58
Коренко Д. Психологічні особливості поведінки обдарованих дітей.....	62
Корчака Ф., Корчакова Н. Вплив військової агресії на розвиток національної ідентичності української молоді	65
Котляр О. Психологічні особливості переживання самотності в юнацькому віці.....	66
Кривко М. Вплив сучасної іграшки на психічний розвиток дитини дошкільного віку.	68
Кулакова О. Використання інтерактивних платформ у навчанні іншомовної лексики	72
Курята Н. Вплив війни на життєстійкість українського студентства.....	75
Лаврук Л. Психологічні особливості міжкультурної адаптації переселенців у чужій країні.....	77
Мартюченко К. Креативність як фактор успішної самореалізації особистості.....	80
Мисько Є. Шкільна тривожність підлітків як соціально-психологічна проблема.....	83
Мотруніч І., Юрчук О. Використання інноваційних технологій у процесі фізичного виховання дошкільників.....	86
Нікішина Д. Рефлексія як фактор подолання фрустраційних ставнів у студентів.....	88
Оборська А. Дослідження впливу арт терапії у процесі психологічної корекції девіантної поведінки поранених військовослужбовців під час реабілітації.....	92

Павелків В. Сучасні реалії та їх вплив на розвиток агресивної та деструктивної поведінки молоді.....	93
Парчук Т. Психологічна готовність молоді до сімейного життя.....	96
Подлящук О. Психологічні особливості прояву емоційного вигорання у педагогів....	97
Приступлюк С. Психокорекція агресивної поведінки підлітків засобами арттерапії...	101
Пшенична Л. Феномен харизми та його вплив на міжособистісну взаємодію.....	103
Ряба Л. Фактори формування самооцінки в підлітковому віці.....	106
Сабат Є. Особливості феномена прокрастинації у студентському середовищі.....	108
Семенюк В. Психологічний супровід дітей раннього віку із загальною затримкою мовленнєвого розвитку.....	111
Сизов С. Теоретичний аналіз психологічної реабілітації осіб з алкогольною залежністю.....	112
Стащук А. Особливості використання арт терапії в роботі з молодшими школярами..	113
Тарасюк Л. Музика як чинник впливу на психічний стан особистості.....	116
Тимчак С. Інформаційна гігієна під час війни.....	118
Ткачук О. Соціально-психологічні аспекти сугестивності як фактору узалежнених форм поведінки в юнацькому віці.....	120
Українець В. Віра дітей у Збройні Сили України.....	123
Федорович Р., Опанасюк І. Методи арттерапії як засіб корекції сімейних відносин.....	125
Холод Ю. Формування національної гідності дітей дошкільного віку як проблема дошкільної освіти.....	127
Хома О. Soft skills як феномен професійної компетентності сучасного психолога.....	129
Чорноус Я. Психологічні особливості прояву ейджизму в студентській молоді: теоретичний аспект.....	131
Шевчук В. Соціально-психологічні аспекти дитячо-батьківських взаємин у сім'ях, що перебувають у складних життєвих обставинах.....	134
Шепель Т. Проблема емоційного вигорання лікарів.....	137
Шишка А., Юрчук О. Адаптивне фізичне виховання як засіб корекції психомоторних порушень у дошкільників із заїкуватістю.....	139
Яковець О. Особливості процесу соціальної адаптації дітей з аутизмом.....	142
Якубовська М. Психологічні особливості формування емоційної стійкості майбутніх психологів в стресогенних умовах.....	145
Яремчук Ю. Статистичні особливості виникнення захворюваності на ПТСР у військовослужбовців.....	149
Ярмошевич В. Експериментальне дослідження використання методу казкотерапії у роботі з дітьми в умовах війни.....	150